

Fiskeskärsvisan

Vad är det för visa och vad handlar den om?

Från början sägs melodin vara en medeltida trubadursång från Frankrike, *Apris ai qu'en chantant plour* med lite sorglig text som handlar om att sjunga och gråta samtidigt för att lindra sin smärta.

I Norden är visan känd som en vaggvisa redan på 1500-talet. Den äldsta svenska texten *Ro, ro till fiskeskär* handlar om att ro till en klippa där det finns gott om fisk.

Det finns uppsjö av textversioner där fisken kan vara av varierande slag som lax, flundra, torsk, sill, gädda, brax och ål. Fisken räcker till hela familjen och ska ibland gömmas till jul och påsk.

Det finns också andra sorters texter till fiskeskärsmelodin.

Carl Michael Bellman skrev till exempel *Vaggvisa för min son Carl* 1787 och Evert Taube använde den till *Byssan lull*.

Författaren och psalmdiktaren Samuel Johan Hedborn skrev *Ute blåser sommarvind* till melodin även om det idag är Alice Tegnér's melodi som är mest känd till texten.

Folkvisor var på modet i början av 1800-talet och 1815 får Beethoven i uppdrag att bearbeta en rad folkvisor från Europa och han väljer bland andra Bellmans *Vaggvisa till lille Carl*.

Andra kända texter till fiskeskärsmelodin är *Kråkan satt på ladgårdstak*, *Skatan sitter på kyrkotorn*, *Vyssa lulla litet barn*, *Räven han låg på backen och sov*, *Lille Lasse sitter och gråter*, *Dacka rävaskall*, *Stackars den som liten ä*, *Tullerirull*, *Jag vill gå vall* och möjligen också den finska *Kalevalmelodin*.

Varianter av Fiskeskärsvisan finns på alla dialekter och i alla taktarter.

I Värmland har Gunnar Turesson upptecknat *Ro, ro, ro, ro* efter Anna Johansson, *Lurö* till fiskeskärsmelodin. Inledningen i böne- och pingstpsalmen 364 i *Den svenska psalmboken*, *Kom, helge Ande, till mig nu*, är helt klart fiskeskärsmelodin, men melodin till psalmen beskrivs ha sitt ursprung i Tyskland på 1500-talet.

Vad är karaktäristiskt för Fiskeskärsmelodin?

Kvintsprånget i melodins början, mollharmonierna, A-B-A-formen med repriserad A-del och en sex takter lång B-del som upprepas och är nedåtgående.